

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm: sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse Euroopa raamistik” ”

KOM(2010) 758 lõplik

(2011/C 248/22)

Raportöör: **Maureen O'NEILL**

16. detsembril 2010 otsustas Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm: sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse Euroopa raamistik”

KOM(2010) 758 lõplik.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsioon võttis arvamuse vastu 27. mail 2011.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 472. istungjärgul 15.-16. juunil 2011 (15. juuni istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 147, vastu hääletas üks, erapooletuks jäi kaks.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm” ühtib hästi Euroopa 2020. aasta aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiaga. Arvamuses rõhutatakse uut terviklikku käsitust, mis on tihedas seoses teiste juhtalgatuste ning viie ELi peamise eesmärgiga. Samuti rõhutatakse vajadust ELi ja riikliku tasandi poliitikasuundumuste kooskõla järele ning valitsusväliste sidusrühmade kaasamist ja nende võtmerolli ⁽¹⁾.

1. Soovitused

Komitee esitab järgmised soovitused.

- Kuna vaesuse näol on tegu inimõiguste rikkumisega, peavad valitsused, sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskond ühiselt vastutama selle väljajuurimise eest;
- Euroopa 2020. aasta strateegias peab valitsema kooskõla majandus-, finants-, tööhõive- ja sotsiaalmeetmete vahel ning nad kõik peavad andma panuse sotsiaalsesse ühtekuuluvusse;
- kokkuhoiumeetmed ei tohiks suurendada vaesuse riski; välja tuleb töötada tõhus sotsiaalse mõju hindamine ja seda ka arutada;
- aktiivse kaasamise strateegia tuleb integreeritud lähenemisviisina ellu viia, et tagada piisavad sissetuleku toetusmeetmed, kaasav tööturg ja juurdepääs kvaliteetsele tööle ja teenustele;
- rohkem tähelepanu tuleb pöörata ebavõrdsuse vähendamisele ja põhiliste inimõiguste jõustamisele, sh õiglasema tulude jaotuse ja Lissaboni lepingus sätestatud horisontaalsete sotsiaalklauslite rakendamise kaudu;
- elukestva õppe kaudu tuleb suuremat rõhku panna investeerimisele inimkapitali hariduse ja koolituse alal, sealhulgas ka oskuste arendamisel, mis vastavad nii tööturul kui ka väljaspool seda esitatavatele nõudmistele;
- kodanikuühiskonna sidusrühmade, sh vaesuse all kannatavate inimeste, valitsusväliste organisatsioonide ja sotsiaalpartnerite osalemist tegevusprogrammis tuleks parandada struktureeritud dialoogi abil ELi ja liikmesriigi tasandil ning eraldada selleks piisavalt ELi rahalisi vahendeid. Selles dialoogis ja iga-aastasel kohtumisel peaks komiteel olema aktiivne ja koostööle suunatud roll;
- ELi vahendeid, eelkõige struktuurifonde, mille abil vähendatakse vaesust, tuleb suurendada ja rõhku tuleb panna menetluse lihtsustamisele, läbipaistvuse parandamisele ja tegeliku teostamise jälgimisele;
- sotsiaalvaldkonna avatud koordinaatsiooni meetodit tuleb tugevdada. See hõlmab sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasamisega seotud riiklike meetmete ning riikliku ja kohaliku tasandi tegevuskavade väljatöötamist. Täpsustada tuleb meetodi seost vaesust käsitleva juhtalgatusega.

⁽¹⁾ Lause lisatud vastavalt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Euroopa 2020. aasta aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia juhtkomitee ettepanekule.

2. Taust

„Inimesed loetakse elavat vaesuses, kui nende sissetulekud ja vahendid on sedavõrd piiratud, et ei võimalda neile elatustaset, mida peetakse konkreetses ühiskonnas vastuvõetavaks. Vaesuse tõttu võib neile osaks saada mitmeid raskusi: tööpuudus, madalad sissetulekud, kehv eluase, puudulik tervishoid ja piiratud juurdepääs elukestvate õppele, kultuurile, spordile ja puhkevõimalustele. Sageli on nad tõrjutud ja neil on piiratud juurdepääs (majandus-, sotsiaal- ja kultuurialastele) tegevustele, mis teiste inimeste jaoks on tavapärased, samuti võib nende põhiõiguste teostamine olla piiratud” (2).

2.1 Üle 80 miljoni inimese kogu ELis elab allpool vaesuspiiri (3). Neist enam kui 50 % on naised ja 20 miljonit lapsed. Ehkki statistilised andmed materiaalse vaesuse kohta on olulised, tuleb tunnustada ka mittemateriaalse vaesuse esinemist, nt kirjaoskamatus. Praegune majanduskriis on enim tabanud ühiskonna kõige haavatavamaid ja ebasoodsamas olukorras olevaid inimesi.

2.2 Euroopa Komisjon on asetanud vaesuse vähendamise majandust, tööhõivet ja sotsiaalmeetmeid käsitleva tegevuskava – Euroopa 2020. aasta strateegia – keskmesse (4). Riigi- ja valitsusjuhid jõudsid poliitilisele kokkuleppele ühise eesmärgi osas: aidata vähemalt 20 miljonil inimesel järgmise kümnendi jooksul väljuda vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest. Juhtalgatus vaesuse vastu võitlemise tegevusprogrammi näol moodustab strateegia lahutamatu osa, samuti nagu integreeritud suuniste punkt 10, milles eeldatakse liikmesriikide panust vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse käsitlemisel riiklikes reformikavad.

2.3 Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aasta tõi esile vaesuse vastu võitlemise keerukuse ja selle mitmemõõtelised aspektid ning terava vajaduse meetmete järele, et majanduskriisist ja kokkuhoiumeetmetest hoolimata anda vastu-look vaesusele.

2.4 Noorte, sisserändajate ja madala kvalifikatsiooniga töötajate tööhõivevõimalused halvenevad. Töötavad vaesed, kelle teenistusest ei piisa igapäevavajaduste rahuldamiseks, samuti eakamad ja vähenenud sissetulekutega pered seisavad vastamisi üha suurema materiaalse puudusega, mis mõjutab 8 % eurooplastest, ulatudes mõnes liikmesriigis isegi 30 %-ni (5).

2.5 Euroopa Nõukogu on kinnitanud, et Euroopa 2020. aasta strateegia kontekstis peaks vaesuse vähendamise peamine eesmärk tuginema kolmele näitajale: vaesusrisi määr, suur

materiaalne puudus ning inimeste protsent, kes elavad väga madala tööhõivega leibkondades. Vaesuse vähendamise eesmärgid peaksid olema seotud kohalike ja piirkondlike prioriteetidega.

3. Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise tegevusprogramm

3.1 Kavandatud tegevuskava on üks Euroopa 2020. aasta strateegia seitsmest juhtalgatusest, mille kolme prioriteedi abil soovitakse saavutada kõrge tööhõive, tootlikkuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tase:

- arukas majanduskasv,
- jätkusuutlik majanduskasv,
- kaasav majanduskasv.

3.2 Tegevusprogrammi eesmärk on kokku leppida liikmesriikide, ELi institutsioonide ja peamiste huvirühmade ühistes kohustustes vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks, luues dünaamilise tegevusraamistiku sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tagamiseks, et kindlustada töökohtade, majanduskasvu ja sotsiaalse kaasatuse ühtlasem jaotus ELis.

3.3 Selle saavutamiseks on komisjon välja selgitanud järgmised tegevusvaldkonnad:

- meetmete võtmine kogu sotsiaalpoliitika valdkonnas;
- ELi fondide mahukam ja tõhusam kasutamine sotsiaalse kaasatuse toetamiseks;
- tõendusmaterjalil põhineva sotsiaalse innovatsiooni edendamine;
- koostöö tegemine ja sotsiaalse ettevõtluse potentsiaali rakendamine;
- tõhusam tegevuspõhimõtete koordineerimine liikmesriikide vahel.

4. Üldised märkused

4.1 Vaesus on vastuvõetamatu 21. sajandi Euroopas ja kujutab endast inimõiguste rikkumist. Komitee avaldab toetust nii kohustusele vähendada vaesust, eesmärgile päästa vähemalt 20 miljonit inimest vaesusest, (6) tegevusprogrammi loomisele kui ka vaesuse vähendamise meetmetele, millest paljud kajastavad komitee varasemaid arvamusi, kuid nõuab konkreetsemat tegutsemist vaesuse põhjuste ja tagajärgedega võitlemisel ning inimõiguste rakendamisel.

(2) Euroopa Komisjoni ja nõukogu ühisaruanne sotsiaalse kaasatuse kohta, märts 2004.

(3) Vaesusrisk on 60 % riigi keskmisest iga liikmesriigi ekvivalentsest kasutada jäävast sissetulekuosast pärast sotsiaalsiirdeid.

(4) 2010. aasta sotsiaalkaitsekomitee ja Euroopa Komisjoni ajakohastatud ühishinnang majanduskriisi sotsiaalsele mõjule ja poliitilistele meetmetele (nov 2010). KOM(2010) 2020 „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia”.

(5) Materiaalses puuduses elavate inimeste puhul peab üheksast ebasoodsast tingimusest olema täidetud vähemalt neli. Inimesed ei suuda: tasuda üüri või kommunaalteenuste arveid, hoida oma kodu piisavalt soojana, toime tulla ootamatute kuludega, ülepäeviti süüa liha, kala või samaväärseid proteiinirikkeid tooteid, puhata kord aastas nädal aega väljaspool elukohta, soetada autot, pesumasinat, värviteleviisorit või telefoni.

(6) Vt komitee avaldust 17. juuni 2010. aasta Euroopa Ülemkogule.

4.2 ELi tasandi majandus-, finants- ja sotsiaalpoliitikal puudub kooskõla liikmesriikides valitseva tegelikkusega. Komitee rõhutab sidusa ja integreeritud lähenemisviisi tähtsust ning väljendab erilist muret selle üle, et majandusjuhtimisele, majanduskasvule ja tööhõivele keskenduvad ELi poliitika-meetmed võivad kriisi ajal suurendada vaesuse riski. Komitee kutsub üles koostama nende arutlust vajavate meetmete kohta tõhus sotsiaalse mõju hindamine.

4.3 Arvamuse koostamisel võttis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvesse vaesuse teisi mõjusid: vaesus suurendab majanduslikku ja sotsiaalset väljarännet ning kahjustab eri liikmesriikide tasandil inimressurssidesse tehtud investeeringute amortisatsiooni. Vaesed, kes ei ole võimelised kaitsma oma huviseid, võiksid sattuda veelgi raskemasse olukorda juhul kui nende majandus-, fiskaal-, sotsiaal-, tervishoiu- ja haridusreformide koostamisel, mille eesmärk on vähendada riiklike kulusid, ei võeta arvesse vaeste kaitset. Allpool vaesuspiiri elavate inimeste arvu kasv võib suurendada veelgi vajadust riiklike vahendite ümberjaotamise järele.

5. Konkreetsete märkused

5.1 Sotsiaalkaitse

5.1.1 Komitee mõistab tööhõive suurendamise ja töökohtade loomise meetmete olulisust, kuid rõhutab, et otsustava tähtsusega on sotsiaalkaitse tugevdamine ja loobumine nii sotsiaalabi vähendamisest kui ka survest palku vähendada, millel on ebaproportsionaalselt suur mõju kõige vaesematele.

5.1.2 Sotsiaalkaitse süsteemid vähendavad vaesuse riski kolmandiku võrra⁽⁷⁾ ja on inimõiguste tagamisel üliolulised. Nad toimivad ka automaatsete majanduslike stabilisaatoritena, mis leevendavad vaesust ja edendavad majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, toetavad majanduskasvu ning on olulised avaliku arvamuse toetuse saamiseks Euroopa projektile⁽⁸⁾.

5.1.3 Komitee avaldab toetust komisjoni seisukohale, et vaja on tagada liikmesriikide sotsiaalkaitse ja pensionisüsteemide jätkusuutlikkus, kindlustamaks piisavad sissetulekud kõigis eluetappides, sh vanaduses⁽⁹⁾.

5.2 Aktiivse kaasamise strateegiad

5.2.1 Selleks, et tegeleda vaesuse all kannatavate inimeste ees seisvate takistustega, tuleb pidevalt ja kooskõlastatult panna rõhku **aktiivse kaasamise** integreeritud strateegiale, mis toetub kolmele sambale: **kaasav tööturg, juurdepääs kvaliteetsetele teenustele ja piisavad sissetuleku toetusmeetmed**⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Sotsiaalkaitsekomitee aruanne Euroopa 2020. aasta strateegia sotsiaaalolukorra hindamise kohta (veebr 2011).

⁽⁸⁾ ELT C 132, 03.05.2011, lk 26.

⁽⁹⁾ ELT C 84, 17.03.2011, lk 38.

⁽¹⁰⁾ Komisjoni soovitus tööturult tõrjutud isikute aktiivse kaasamise kohta (2008/867/EÜ).

5.2.2 Komitee kiidab heaks kindla rõhuasetuse vaesuse ennetamisele ja kaotamisele jätkusuutliku majanduskasvu abil. Tähtsad on kvaliteetsed töökohad ja tõhusad ajakohased sotsiaalkaitse süsteemid üheskoos tähelepanu pööramisega erinevustele sissetulekute, jõukuse ja teenuste juurdepääsu osas. Komisjoni iga-aastases eduaruandes (2011) tõsteti esile asjaolu, et „jätkusuutlik majanduskasv on võimalik ainult siis, kui sellest saavad kasu kõik ühiskonnagrupid“ ning et „majanduskasv ja sotsiaalne kaasatus oleksid omavahel seotud“⁽¹¹⁾.

5.2.3 Ehkki ELi tasandi poliitika kehtestamine on väga tähtis, peab tugevdama liikmesriikide, eriti aga kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli, et tagada muutuste elluviimine. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovib selles teha koostööd Regioonide Komiteega.

5.2.4 Komitee toonitab, et sotsiaalpartnerid ja sotsiaalse ettevõtluse sektori organisatsioonid, sh kooperatiivid, peavad osalema kaasava tööturu kujundamisel ja sissetulekute õiglasema jaotuse edendamisel, andes olulise panuse Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamisse.

5.2.5 Komitee nõuab suurema tähelepanu pööramist kvaliteetse, jätkusuutliku tööhõive loomisele ja meetmeid tööga seonduva vaesuse vältimiseks, milleks on inimväärse palga ja heade töötingimuste tagamine ning vaesuse lõksu sattumise ohu miinimumini viimine üleminekul sotsiaalhoolekandelt tööhõivesse.

5.2.6 ELi aktiivse kaasamise strateegia peab sisaldama konkreetseid samme kaasava tööturu loomiseks,⁽¹²⁾ et kõrvaldada teatud rühmade puhul juurdepääsu takistavad asjaolud. Siia kuuluvad noored, eakad, etnilised vähemused (sh romad), siserändajad, naised, üksikvanemad ja puuetega inimesed⁽¹³⁾.

5.2.7 Komitee rõhutab legaalse töö tähtsust kõigi jaoks ning on mures deklareerimata töö, maksude vältimise ja neist kõrvalhoidmise mõju pärast sotsiaalkaitse süsteemide jätkusuutlikule rahastamisele, samuti tööhõivele ja sotsiaalsetele õigustele. Vaja on nii ELi tasandi integreeritud meetmeid kui ka kombinatsiooni sanktsioonidest, tõhusast kontrollist ja legaalse töö stiimulitest.

5.2.8 Komitee nõuab üksikasjalikku tegevuskava aktiivse kaasamise strateegiate kohalikul tasandil rakendamise kohta. Ta toetab Euroopa Parlamendi üleskutset komisjonile uurida, milline mõju on õigusakti ettepanekul kehtestada piisav miinimumsissetulek, mis moodustaks vähemalt 60 % iga liikmesriigi mediaansissetulekust.

⁽¹¹⁾ Vt „Eduaruanne Euroopa 2020. aasta strateegia kohta“, 1. lisa „Iga-aastane majanduskasvu analüüs“, KOM (2011) 11 – A1/2, punkt 2.5.

⁽¹²⁾ ETUC/Business Europe et al: „Framework Agreement on Inclusive Labour Markets“ (märts 2010).

⁽¹³⁾ ELT C 21, 21.01.2011, lk 66.

5.2.9 Komitee nõuab võrreldavate andmete ja täiustatud näitajate kogumist, mis aitaksid peegeldada vaesuse kaotamisest tulenevat majanduslikku ja sotsiaalset kasu ning tegematajätmistest põhjustatud kulusid.

5.3 Sidusrühmade kaasamine

5.3.1 Komitee on seisukohal, et asjaomaste sidusrühmade kaasamine regulaarsesse struktureeritud dialoogi ELi ja liikmesriigi tasandil on oluline selleks, et otsida tõhusaid lahendusi ja jälgida tegevusprogrammi rakendamist.

5.3.2 Komitee avaldab toetust komisjoni ettepanekule teha iga-aastasel kohtumisel koostööd ELi institutsioonide, vaesuse tõttu kannatavate inimeste, valitsusväliste organisatsioonide, sotsiaalse ettevõtluse sektori organisatsioonide, sotsiaalpartnerite ja teiste kodanikuühiskonna toimijatega, et teha ELi ja liikmesriikide tasandil toimival struktureeritud dialoogil kokkuvõtte edusammudest. Selle käigus tuleb läbi vaadata iga-aastase majanduskasvu analüüsi sotsiaalne mõju ja saavutatud edu.

5.3.3 Komitee soovib suuremat rolli Euroopa Parlamendile, kellel võiks olla oluline osa tegevusprogrammi rakendamise tagamisel liikmesriikides. See on kooskõlas ettepanekutega, mis on Euroopa Parlamendile esitatud kodanike foorumi kaudu.

5.3.4 Komitee väljendab tugevat toetust juhtalgatuses tegevusprogrammi kohta esitatud ettepanekule koostada soovituslikud suunised sidusrühmade kaasamiseks ELi tasandil ja riiklike reformikavade raames.

5.3.5 Komitee peaks aktiivselt osalema tegevusprogrammi eesmärkide saavutamisel ning etendama võtmerolli sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide huvide ühitamisel. See võiks hõlmata järgmist.

— Iga-aastane arutelu, et kajastada vaesuse vähendamise eesmärgi osas saavutatud edu;

— panus Euroopa 2020. aasta strateegia vahekokkuvõttesse, mis on kavas koostada 2014. aastal;

— panus iga-aastase kohtumise eel;

— osavõtt regulaarsetest dialoogidest teiste sidusrühmadega, sh Regioonide Komitee ja riikide majandus- ja sotsiaalnõukogudega, ning arvamuste koostamine peamiste prioriteetide kohta.

5.4 Ebavõrdsuse käsitlemine

5.4.1 Komitee tervitab tegevusprogrammi rõhuasetust diskrimineerimise vastu võitlemisele, võrdõiguslikkusele ja integratsioonile, et tagada puuetega või vaimse tervise häiretega inimeste, noorte, eakate, sisserändajate ja etniliste vähemuste

kogukondade (sh romade) kaasamine ning soolise võrdõiguslikkuse areng (¹⁴). Komitee toonitab vajadust lisada ristviide põhilistele inimõigustele ja konkreetsed ettepanekud rakendada ELi toimimise lepingu artiklite 5, 8, 9 ja 10 horisontaalseid sotsiaalklausleid.

5.4.2 Komitee toetab eluaseme kättesaadavusega seotud tõrjutuse, kodutuse, kütteostuvõimetuse ja majandusliku tõrjutuse vastu võitlemise esmatähtsust. Komitee rõhutab, et tähtis on edendada taskukohast juurdepääsu kvaliteetsetele teenustele, sh infotehnoloogiale. Neid aspekte on vaja arendada sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasamisega seotud riiklike meetmete kaudu jõulisema sotsiaalvaldkonna avatud koordineerimise meetodi raames.

5.4.3 Komitee rõhutab vajadust investeerida inimkapitali ning toonitab hariduse ja koolituse tähtsust töösüste parandamise, isikliku arengu ja sotsiaalse kaasamise seisukohalt. Osana võetud kohustusest pakkuda elukestvat õpet kõigile, peaks see hõlmama varase lapseõppe, kooliaastad, jätkukoolituse, kutseõppe ja väljaõppe töökohal.

5.4.4 OECD ja komisjoni aruanded tõstavad esile, et kasvab ebavõrdsus tulude ja heaolu jaotumisel, juurdepääsul teenustele, sh tervishoiuteenustele nii liikmesriikides sees kui ka nende vahel. Lisaks on vaesus üks peamine tervist mõjutav sotsiaalne tegur ja ELi poliitika peaks peegeldama moraalselt kohustust päästa elusid. On veenvaid tõendeid selle kohta, et võrdsematel ühiskondadel läheb peaaegu alati paremini. Tegevusprogrammis tuleb esmatähtsaks pidada integreeritud strateegiate arendamist ning konkreetseid meetmeid lõhede ületamiseks ja õiglasema ühiskonna loomiseks (¹⁵).

5.4.5 Komitee toetab komisjoni ettepanekut koostada kõikehõlmav laste vaesust käsitlev soovitus, mis peaks aitama ennetada ja leevendada laste vaesust, tagades peredele piisava sissetuleku, investeerides lastehoidu ja haridusse, eelkõige varases lapseõppes, ning tagades lastele õigused, mis vastavad põhiõigustele ja ÜRO lapse õiguste konventsioonile. Seda tuleb arendada samaaegselt sidusa perepoliitika käsitlusega. Lisada tuleb veel pidev järelevalve, teabevahetus, teadustegevuse ja vastastikuse hindamise raamistik, mis annavad panuse ELi 2020. aasta strateegia vaesuse vähendamise eesmärgi saavutamisse (¹⁶).

5.5 ELi abi suunamine sotsiaalse kaasamise ja sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamisse

5.5.1 Komitee avaldab tugevat poolehoidu ettepanekule kasutada struktuurifonde tõhusamalt, et vähendada vaesust ja parandada sotsiaalset ühtekuuluvust, ent rõhutab vajadust eraldada rohkem vahendeid esmajoones puudustkannatavate kogukondade jaoks. Tähtis on investeerida kvaliteetsete töökohtade

⁽¹⁴⁾ Vt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee sõnumit Euroopa Ülemkogule 2010. aasta juunis, milles rõhutatakse ebavõrdsuse käsitlemise ja diskrimineerimise vastu võitlemise tähtsust.

⁽¹⁵⁾ OECD (2008): „Growing unequal: income distribution and poverty in OECD countries.” Euroopa Komisjoni teadusuuringute peadirektoraat 2010, „Why socio-economic inequalities increase: facts and policy papers in Europe” EUR 24 471.

⁽¹⁶⁾ ELT C 44, 11.02.2011, lk 34.

loomisesse ja tõhusatesse viisidesse, mh sotsiaalse ettevõtluse abil, millega parandatakse tõrjutud rühmade võimalusi. Rahastamine peaks samuti parandama kvaliteetsete teenuste, sh eluasete kättesaadavust.

5.5.2 Komitee tervitab ettepanekut lihtsustada kohalike organisatsioonide juurdepääsu struktuurifondidele, eelkõige üldiste toetuste, tehnilise abi ja suutlikkuse edendamise kaudu, kuid toonitab, et vaja on:

- vähendada bürokraatiat, muutes rahastamise taotlemise menetluse paindlikumaks;
- kehtestada Euroopa miinimumnõuded, et parandada menetluse läbipaistvust ja tõhusust, lihtsustades sh teabele juurdepääsu⁽¹⁷⁾.

Komisjon peaks pakkuma juhtnööre, edendama üksteiselt õppimist ja jälgima teostamist, kuid eelkõige peaks ta õppima struktuurifonde kasutamisest kriisi ajal.

5.5.3 Komitee teeb ettepaneku kasutada ELi programme (nt PROGRESS) riiklike tegevusprogrammide väljatöötamise rahastamiseks, et sidusrühmad saaksid tõhusalt osaleda Euroopa tegevusprogrammis ja parandada oma prioriteetide elluviimist.

5.6 Sotsiaalne innovatsioon ja reformid

5.6.1 Komitee väljendab rahulolu sotsiaalse ettevõtluse ja valitsusväliste organisatsioonide rolli tunnustamise üle nende strateegiate rakendamisel, mis käsitlevad vaesust, aitavad kaasa töökohtade loomisele ja arendavad teenuseid, mis loovalt vastavad kogukonna vajadustele. Samuti rõhutab ta kõigi toimijate, sh VKEde ja ettevõtjate ühisvastutust töötada üheskoos välja tõhusad lahendused.

5.6.2 Vabatahtlik tegevus etendab olulist osa kogukondade arengus, oskuste omandamisel, nii informaalset kui ka mitteformaalset õppe pakkumisel ning inimeste motiveerimisel. Komitee soodustab meelsasti vabatahtlikku tegevust, eeldusel, et see ei too kahju tasustatud tööle ega avalikele teenustele.

5.6.3 Komitee tervitab suuremat toetust tõendusmaterjalil põhinevale sotsiaalsele innovatsioonile, kuid rõhutab olemasolevate heade tavade säilitamise ja neile tuginemise tähtsust ning nõuab rahastamise jätkumist.

5.7 Tõhusam tegevuspõhimõtete koordineerimine

5.7.1 Riiklikud reformikavad ja riiklike eesmärkide püstitamine on Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamise ning vaesuse vähendamise poliitika elluviimise põhielement. Siiski on tähtis sellele protsessile kaasa aidata tugevama sotsiaalvaldkonna avatud koordineerimise meetodiga, tuginedes riiklikele integreeritud strateegiatele, et pakkuda tugevamat alust soovitud sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele ja selgitada selle seost vaesuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogrammiga.

5.7.2 Komitee avaldas arvamuses avatud koordineerimise meetodi ja sotsiaalklausli kohta toetust horisontaalsele sotsiaalklauslile, sotsiaalse mõju hindamisele ja jõulisemale sotsiaalvaldkonna avatud koordineerimise meetodile kui vahenditele, mis tagavad integreeritud käsitluse ja sotsiaalsete eesmärkide igakülgse arvesse võtmise. Komitee nõuab selle protsessi suuremat esiletõstmist ja läbipaistvust, kaasates peamised ELi institutsioonid ja sidusrühmad, ning rõhutab, et tähtis on arendada sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasamise strateegiaid ELi, riiklikul, kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

Brüssel, 15. juuni 2011

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON

⁽¹⁷⁾ ELT C 132, 03.05.2011, lk 8.